

Popis šakalov na Ljubljanskem barju

Besedilo: Miha Krofel

Novembra 2011 smo v okviru društva Dinaricum izvedli 3. popis šakalov na Ljubljanskem barju. Po uspešnih popisih v letih 2009 in 2010, ko smo vsakič potrdili prisotnost dveh družin šakalov, nam je tudi letos ob pomoči številnih prostovoljcev uspelo pokriti celotno območje Ljubljanskega barja.

Pri popisu smo uporabili metodo izzivanja oglašanja šakalov s pomočjo zvočnih posnetkov. Ta metoda se pogosto uporablja tudi pri popisih drugih vrst živali (npr. volkov, sov). Za šakale so jo v Evropi prvič uporabili v Grčiji, mi pa smo jo uspešno preizkusili tudi na Hrvaškem (v Dalmaciji) in v Romuniji.

Letos šakalov nismo zabeležili v osrednjem delu Barja, kjer sta vsaj do lanskega leta živeli dve družini šakalov. Smo pa prvič zabeležili teritorialno družino na južnem predelu Barja v bližini Borovnice. Glede na opažanja članov lovske družine Brezovica, ki so se nam tudi pridružili pri popisu, naj bi ena družina šakalov (po opisih gre za dva odrasla s tremi mladiči) trenutno živela tudi na severnem delu Barja v bližini Ljubljane. To kaže, da je v zadnjem letu prišlo do sprememb v razporeditvi šakalov na Ljubljanskem barju, njihovo število pa očitno ostaja majhno.

Še utrinki Tine Ličine, ki je zabeležila odziv šakalov pri Borovnici: »Najprej se je ob 21:14 oglasil en osebek. Zazdelo se mi je, da imam že prisluhe ... Želja po poslušanju njihovega oglašanja je bila namreč zelo močna. Nato pa sta se ob 21:17 oglasila najverjetneje dva šakala, bila sta bližje kot prvič, ker sem ju slišala bolje. Ni trajalo dolgo, vendar je bilo impresivno. To je bilo prvič da sem jih slišala, enega pa sem malo več kot leto nazaj videla. Bilo je res fantastično. Predvsem sem imela veliko sreče, da sem bila na pravem mestu ob pravem času ... Pomembno je, da se je potrdilo, da so šakali še na Barju, upam pa, da jih boste naslednje leto ob novem izzivanju slišali tudi drugi ...«

V društvu Dinaricum se zahvaljujemo vsem prostovoljcem, ki ste pripomogli k še enemu uspešno izvedenemu popisu.

Šakali so pretežno nočno-aktivne živali (foto: Miha Krofel).

Zbiranje pred popisom šakalov (foto: Dragana Stanojević).

Splošne informacije o šakalih

Zlati šakal (*Canis aureus*) je vrsta iz družine psov, ki je bila prvotno razširjena v jugovzhodni Evropi, Aziji in Afriki. V 20. stoletju se je začela širiti proti Srednji Evropi in se danes pojavlja do Italije, Avstrije in Slovaške. Glavni vzrok, ki je omogočil to širjenje, je bil najverjetneje močan upad števila volkov po Evropi, vključno s Slovenijo, ki je v 20. stoletju pripeljal do mnogih lokalnih iztrebljenj. V Sloveniji so se šakali prvič pojavili leta 1953. Poleg Ljubljanskega barja smo v okviru naših raziskav največ podatkov zabeležili na Primorskem in ob večjih rekah (Dravi, Savi, Muri, Soči). Glavni del prehrane šakalov predstavljajo

glodavci in drugi mali sesalci, žuželke, rastlinski plodovi in mrhovina. Večje sesalce plenijo le izjemoma (običajno le mladiče ali oslabele živali). Po uredbi iz leta 2004 je država šakala uvrstila med zavarovane živalske vrste.

Dodatne informacije o šakalih so dostopne na spletni strani www.dinaricum.si.

Z zbiranjem podatkov o pojavljanju šakalov v Sloveniji bomo v okviru društva Dinaricum nadaljevali tudi v prihodnje. V kolikor bi kdorkoli opazil šakala, njegove sledi ali slišal njegovo zavijanje, vas prosimo, da informacije posredujete na miha.krofel@gmail.com.